

Regionledningskontoret
Mia Sandberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-12-08

RS 2025-1169

Regionstyrelsen

Ansökan om dispens till Centrala parter arbetstidsnämnd avseende ECMO-verksamheten vid Karolinska Universitetssjukhuset

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Region Stockholm ansöker om att Centrala parter arbetstidsnämnd för en period om tolv månader, från och med den 1 februari 2026, beviljar Karolinska Universitetssjukhuset, verksamhet ME IVA Transport (ECMO Centrum), dispens från allmänna bestämmelser § 13 mom.5 under lördagar, söndagar och helgdagar samt att under den lagstadgade semesterperioden (juni-augusti) förlägga arbete och jour eller enbart jour upp till 24 timmar.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Centrala parter har kommit överens om förändrade arbetstidsregler som börjar gälla för läkare den 1 februari 2024. Det nya regelverket innebär bland annat nya krav avseende dygnsvila. Det finns en möjlighet att ansöka om dispens från delar av regelverket om det är en förutsättning för att verksamheten ska kunna bedrivas och alla andra möjligheter att bemanna verksamheten är uttömda. Karolinska Universitetssjukhuset har för perioden 1 februari 2025 till och med 31 januari 2026 fått dispens av Centrala arbetstidsnämnden att förlägga jour i 24 timmar under lördagar, söndagar och helgdagar samt att under den lagstadgade semesterperioden (juni-augusti) förlägga arbete och jour eller enbart jour upp till 24 timmar för ECMO-verksamheten (RS 2024-1022). Karolinska Universitetssjukhuset har inkommit med en begäran om att få fortsatt dispens från och med den 1 februari 2026.

Regionledningskontoret föreslår att regionstyrelsen beslutar att ansöka om att Centrala parter arbetstidsnämnd beviljar dispens från den 1 februari 2026.

Bakgrund

Från den 1 oktober 2023 infördes ett förändrat regelverk i Allmänna bestämmelser om dygnsvila för medarbetare i kommuner och regioner, dock ej för läkare. Från den 1 februari 2024 gäller det förändrade regel-

verket även Läkarförbundets avtalsområde. Regelverket innebär att den sammanlagda arbetstiden, vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour eller enbart jour, får vara högst 20 timmar. När det finns verksamhetsmässiga behov kan Centrala parter arbetsstidsnämnd bevilja dispens så att den sammanlagda arbetstiden kan uppgå till högst 24 timmar. Dispensförfarandet regleras i Överenskommelse om möjlighet till dispens från Allmänna bestämmelser § 13 mom. 5 i samband med planerad arbetstidsförläggning (RS 2023-1073).

För att arbetsgivaren ska kunna beviljas dispens krävs att alla möjligheter att bemanna i enlighet med reglerna i Allmänna bestämmelser är uttömda. Arbetsgivaren ska också ha gjort en intresseavvägning mellan arbetstagarens rätt till minst 11 timmars dygnsvila och verksamhetens behov av att säkra bemanningen.

Enligt överenskommelsen är det högsta ledning i respektive region som fattar beslut om att begära dispens i enlighet med överenskommelsen. Vid begäran om dispens ska arbetsgivaren redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits för att arbetstiden ska kunna förläggas enligt gällande regelverk och varför dispens är nödvändig för verksamheten. Vidare ska förhandlingsprotokoll med berörd arbetstagarorganisation samt riskbedömning biläggas. Beviljad dispens gäller under begränsad tid, dock längst tolv månader i taget.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Karolinska Universitetssjukhuset bedriver högspecialiserad vård på ECMO-verksamheten och har gjort bedömningen att det finns ett behov av dispens från Allmänna bestämmelser § 13 mom. 5. för att kunna bedriva verksamheten med tillräcklig kompetens. Behovet av dispens avser möjligheten att även framgent kunna förlägga läkares jour under 24 timmar i sträck på lördagar, söndagar och helgdagar samt för enstaka pass under semesterperioden.

Karolinska Universitetssjukhuset har sett över vilka möjligheter det finns för att bemanna verksamheten med tillräcklig kompetens enligt de nya arbetstidsreglerna. På grund av att verksamheten är synnerligen högspecialiserad, och den enda i sitt slag i Norra Europa, är antalet läkare med tillräcklig kompetens för få för att arbetstiden ska kunna förläggas enligt de nya arbetstidsreglerna veckans alla dagar. ECMO-verksamheten innefattar också många transporter av patienter över långa sträckor. På grund av den höga graden av specialisering, den tid det tar att uppnå självständighet i arbetet och den begränsade mängden patienter kan arbetet svårtligen fördelas på en för stor grupp utan risk för kompetenstapp och minskad patientsäkerhet.

Dispens från Centrala parterers arbetstidsnämnd är en förutsättning för att bemanningen av ECMO-verksamheten ska kunna upprätthållas årets alla dagar och att den högspecialiserade vården säkerställs för landets alla invånare.

Karolinska Universitetssjukhuset har genomfört riskbedömning med berörda skyddsombud samt upprättat en handlingsplan utifrån riskbedömningen. Parterna har också genomfört uppföljningar utifrån riskbedömningen samt lokalt följt upp tillämpning av tidigare beviljad dispens. Därefter har förhandling med stöd av 11 § Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) genomförts med Stockholms läkarförening. Läkarföreningen biträder arbetsgivarens förslag att ansöka om dispens.

Regionledningskontoret delar Karolinska Universitetssjukhusets bedömning att alla möjligheter att bemanna verksamheten, i enlighet med Allmänna bestämmelser samt läkarnas specialbestämmelse, har uttömts.

Med hänvisning till ovanstående föreslår regionledningskontoret att regionstyrelsen beslutar att Region Stockholm ansöker om att Centrala parterers arbetstidsnämnd, för en period om 12 månader, från och med den 1 februari 2026, beviljar Karolinska Universitetssjukhuset, verksamhet ME IVA Transport (ECMO Centrum), dispens från Allmänna bestämmelser § 13 mom. 5. under lördagar, söndagar och helgdagar samt att under den lagstadgade semesterperioden (juni-augusti) förlägga arbete och jour eller enbart jour upp till 24 timmar.

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheten har redan idag en arbetstidsförläggning som motsvarar den förläggning av arbetstiden som ansökan avser. En beviljad dispens medför inga ytterligare kostnader.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Zilla Jonsson
HR-direktör

Beslutsunderlag

1. Underlag inför principiellt beslut om undantag
2. Uppgifter som ska lämnas i samband med begäran om dispens
3. Riskbedömning arbetsmiljö
4. MBL-protokoll inför beslut om tillämpning av undantag/ dispens
5. Lokal uppföljning dispens från dygnsvila

Beslutsexpediering

1. Karolinska Universitetssjukhuset

Godkänd av Emma Lennartsson, 2025-12-08